

Základní a Mateřská škola, Praha 4, Ohradní 49

PREVENTIVNÍ PLÁN ŠKOLY

pro školní rok 2025 – 2026

ZŠ A MŠ OHRADNÍ
PRAHA 4, OHRADNÍ 49

Úvod

Preventivní plán školy (PPŠ) je důležitou součástí výchovně-vzdělávacího procesu naší školy, jehož cílem je systematicky předcházet sociálně patologickým jevům a školní neúspěšnosti žáků, rizikovému chování žáků, podporovat **zdravý životní styl, rozvíjet sociální a komunikační dovednosti a budovat bezpečné a respektujícího školního prostředí**.

Program vychází z aktuálních potřeb naší školy a reaguje na specifické problémy, které se vyskytují v rámci školního prostředí i ve společnosti.

Program je navržen tak, aby podporoval zdravý životní styl žáků, rozvíjel jejich sociální a komunikační dovednosti, vedl je k odpovědnosti, k budování bezpečného a respektujícího školního prostředí a aby přispěl ke zvyšování informovanosti žáků, pedagogů a rodičů – poskytování spolehlivých informací o rizicích, ale i o možnostech pomoci.

Naše škola se zaměřuje na komplexní a dlouhodobou práci se žáky, jejich rodinami a pedagogickými pracovníky s cílem vytvořit bezpečné a pozitivní školní prostředí. Klíčovým cílem je prevence šikany, kyberšikany, závislostí, rizikového chování a dalších sociálně patologických jevů, které by mohly ohrozit zdravý vývoj žáků. Vedeme žáky k respektu k druhým, k porozumění rozmanitosti společnosti a k prevenci projevů extremismu, rasismu, xenofobie, homofobie a předsudků.

ŠPP je v souladu s metodickými pokyny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a dalšími relevantními právními předpisy. Program je realizován ve spolupráci s externími odborníky a organizacemi, jako jsou pedagogicko-psychologické poradny, Policie ČR, městská policie, a další subjekty, které přispívají k posílení preventivního působení na žáky.

Hlavními aktéry preventivního programu jsou všichni pedagogičtí pracovníci školy, kteří program aktivně realizují, spolu s metodikem prevence, výchovným poradcem, sociálním pedagogem, školními psychology, poradcem pro inkluzi a dalšími členy školního poradenského pracoviště.

Program je každý rok aktualizován na základě hodnocení předchozích výsledků, zpětné vazby od žáků, rodičů a učitelů, a v souladu s nově vznikajícími potřebami školy.

Charakteristika školy

Naše škola se nachází v městské části, převážně obklopená panelovými domy, a většina žáků bydlí v bezprostředním okolí školy. Část žáků dojíždí z okolních oblastí, přičemž autobusová zastávka je vzdálena asi 300 metrů od školy a cesta mezi zastávkou a školou je přehledná a bezpečná.

Škola je tvořena šesti pavilony, kde se nacházejí jednotlivé třídy. Každý pavilon má během všech přestávek zajištěn dozor, přičemž k dispozici jsou i relaxační zóny s knihovničkami, deskovými hrami a sportovními aktivitami, jako je stolní tenis a kulečnick. Ke škole náleží sportovní hřiště.

Riziková místa ve škole zahrnují především WC a třídy během přestávek, kdy nejsou pod přímým dozorem, prostor před skříňkami, prostor před dílnou. Učitelé pravidelně kontrolují situaci ve třídách, které musí mít vždy otevřené dveře. V hale školy je každý den přítomen dozorující učitel.

Škola je poměrně dobře vybavena pro preventivní programy a volnočasové aktivity. Máme k dispozici dvě tělocvičny, venkovní amfiteátr a prostornou hudební učebnu, která je vhodná pro větší aktivity. Všechny třídy jsou vybaveny počítačem a velkou obrazovkou.

Ve školním roce 2025/2026 navštěvuje školu 638 žáků. Z toho 74 žáků jsou cizinci (nejvíce zastoupenou národností je národnost ukrajinská).

Naše škola klade důraz na spolupráci mezi školou, žáky a rodiči a funguje rovněž jako komunitní centrum, které podporuje propojení mezi rodinami a učiteli. Rodičům pravidelně nabízíme rodičovské kavárny, semináře zaměřené na aktuální témata prevence, která reagují na specifické potřeby a požadavky rodičů.

Preventivní aktivity školy jsou monitorovány a pravidelně vyhodnocovány. Ve škole funguje školní poradenské pracoviště (ŠPP), které zahrnuje následující pracovníky:

- školní metodička prevence
- výchovná poradkyně
- sociální pedagožka
- školní psycholožky
- speciální pedagožky
- zástupce ředitelky pro inkluzi

Ti společně s učiteli zabezpečují efektivní realizaci preventivních programů, a to prostřednictvím každotýdenních porad a sdílení informací ve školním prostředí.

Analýza výchozí situace

Škola se nachází ve specifickém prostředí městské části, jde o „sídlištní školu“, což přináší určité výzvy v oblasti prevence rizikového chování a sociálně patologických jevů. Nejbližší autobusová zastávka je asi 300 metrů od budovy školy, v blízkosti se nachází obchod typu „večerka“, kam někteří žáci chodí nakupovat a setkávají se tam se spolužáky.

Většina žáků bydlí v okolních panelových domech, menší část dojíždí ze vzdálenějších míst. Mezi žáky se nachází i cizinci, především z Ukrajiny a Vietnamu, což vytváří kulturně různorodé prostředí, které však může přinášet i rizika v oblasti sociální integrace a vzájemného respektu.

V uplynulých měsících i letech jsme zaznamenali několik oblastí rizikového chování, na jejichž prevenci se nyní zaměřuje. Jde zejména o problematiku šikany, kyberšikany, zneužívání návykových látek, sdílení nevhodného obsahu ve WhatsAppových skupinách, netolismus (nadměrné užívání digitálních technologií). Tyto jevy se vyskytují zejména u žáků vyšších ročníků, kde dochází k většímu tlaku vrstevnických skupin a vlivu sociálních médií. Nicméně sdílení nevhodného obsahu ve WhatsAppové skupině byl zaznamenán i na prvním stupni.

Riziková místa ve škole, kde může docházet k nežádoucímu chování, jsou zejména WC, chodby, šatny před tělocvičnami, prostory u skříněk a některé třídy během přestávek. Ve všech těchto prostorách pravidelně probíhá dozor, avšak stále se jedná o oblasti, které vyžadují zvýšenou pozornost.

Ve škole funguje podpora žáků se specifickými vzdělávacími potřebami. Tito žáci jsou náchylnější k psychickým problémům, jako je úzkost, emoční labilita a nízké sebevědomí, což zvyšuje riziko jejich ovlivnění negativními skupinami a závislostmi.

Analýza vychází ze zpětné vazby od třídních učitelů, členů školního poradenského pracoviště a vedení školy. Pravidelně realizujeme sociometrická šetření a mapujeme sociální klima ve třídách. Součástí monitoringu jsou také výstupy z online aplikace NNTB (Nenech to být) s novým názvem FaceUp, kterou žáci využívají k hlášení případných problémů.

Z analýzy aktuální situace vyplývá potřeba se nadále zaměřovat na prevenci šikany a kyberšikany, šíření nevhodného obsahu, podporu duševního zdraví, rozvoj komunikačních dovedností a posílení sociální soudržnosti ve třídách. Důležité je také pokračovat v posilování vztahů s rodiči a poskytovat jim dostatečné informace a podporu v oblasti primární prevence.

Stanovení cílů

Cíle Minimálního preventivního programu jsou zaměřeny na snížení výskytu rizikového chování, podporu duševního zdraví a rozvoj sociálních dovedností u žáků. Program se snaží dlouhodobě vytvářet bezpečné a pozitivní prostředí ve škole, které napomáhá žákům činit zodpovědná rozhodnutí a odolávat tlaku vrstevnických skupin.

Dlouhodobé cíle:

1. **Podpora zdravého životního stylu** – posílení povědomí o zdravém životním stylu, prevenci závislostí a podpora aktivního trávení volného času.

2. **Snížení výskytu rizikového chování** – systematická prevence šikany, kyberšikany, závislosti na návykových látkách, netolismu a dalších sociálně patologických jevů.
3. **Rozvoj sociálních dovedností** – zlepšení schopností komunikace, zvládání konfliktů, empatie a tolerance mezi žáky.
4. **Podpora duševního zdraví** – zvýšení povědomí o problematice duševního zdraví, schopnost identifikovat a řešit psychické obtíže a stresové situace.
5. **Zapojení rodičů a komunity** – posílení spolupráce mezi školou, rodiči a komunitou, s důrazem na vzdělávání rodičů v oblasti prevence rizikového chování.

Krátkodobé cíle pro školní rok 2025/2026:

1. **Výběr a realizace preventivních programů ve spolupráci ŠPP, třídních učitelů a externích organizací** – v letošním roce je tým ŠPP posílen další školní psychologkou, která bude také průběžně realizovat preventivní aktivity a programy ve třídách. Výběr programů externích organizací, které realizují preventivní programy zaměřené na šikanu, kyberšikanu, závislosti a duševní zdraví, plánujeme více propojit s aktivitami třídních učitelů.
2. **Monitoring sociálního klimatu ve třídách** – pravidelné sociometrické šetření ve třídách, jehož výsledky budou analyzovány a zapracovány do preventivní strategie.
3. **Podpora sociálních dovedností žáků** – podpora spolupráce, seberezvoje, zapojení žáků do interaktivních workshopů, které posílí jejich schopnost čelit rizikovému chování a tlakům vrstevnických skupin. Založení školní růstové skupiny.
4. **Vzdělávání pedagogů** – organizace školení pro pedagogy zaměřených na podporu duševního zdraví, prevenci rizikového chování, rozvoj technologických znalostí a dovedností a dále podle jejich aktuální potřeby.
5. **Zapojení rodičů** – pořádání akcí pro rodiče, které budou reflektovat aktuální potřeby prevence a poskytnou jim nástroje k lepšímu zvládání rizikových situací u jejich dětí. Informování rodičů o zajímavých akcích, webinářů prostřednictvím Edupage.

Soubor aktivit

Pro dosažení stanovených cílů Minimálního preventivního programu budou realizovány následující aktivity zaměřené na různé cílové skupiny – žáky, pedagogy a rodiče. Tyto aktivity pokrývají oblasti prevence rizikového chování, podpory zdravého životního stylu, duševního

zdraví a rozvoje sociálních dovedností. **Některé programy (pro žáky, rodiče nebo učitele) budou doplněny podle aktuálních potřeb a dostupných možností během školního roku.**

Aktivity pro žáky:

1. ročník

Poznávám své spolužáky (Jules a Jim, z. ú.)

- Cílem programu je podpora bezpečné a zdravé atmosféry ve třídě umožňující důvěru mezi žáky a vytvoření prostředí, které umožní další poznávání se a sdílení mezi žáky i po skončení programu.
- Realizace: září 2025
 - Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Budujeme naši třídu (Jules a Jim, z. ú.)

- Cíl programu je podpora soudržnosti třídy, vzájemné komunikace a spolupráce mezi žáky, zaměřuje se na budování pozitivních vztahů a zdravého třídního klimatu.
- Realizace: II. pololetí 2025 - 2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

2. ročník

Učíme se spolupracovat (Jules a Jim, z. ú.)

- Program si klade za cíl naučit žáky základní principy týmové práce a efektivní spolupráce v kolektivu. Pomáhá rozvíjet dovednosti potřebné k řešení konfliktů a respektování ostatních.
- Realizace: říjen 2025
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Budujeme naši třídu (Jules a Jim, z. ú.)

- Cíl programu je podpora soudržnosti třídy, vzájemné komunikace a spolupráce mezi žáky, zaměřuje se na budování pozitivních vztahů a zdravého třídního klimatu.
- Realizace: II. pololetí 2025 - 2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

3.ročník -

Umíme se domluvit. (Jules a Jim, z. ú.)

Rozvíjíme emoční inteligenci. (Jules a Jim, z. ú.)

Realizace: II. pololetí 2025 - 2026

4. - 5.ročník

Trest, Alenka v nesnázích (Divadelta)

- Témata: agresivita, šikana, oplácení, vyjadřování a zvládání emocí. Žáci se učí skrze interaktivní divadlo rozpoznat svoje emoce a jak skrze ně vysvětlit ostatním, jak se cítím.
- Realizace: II. Pololetí 2025-2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Digitální wellbeing (Linkin Sphere)

- Interaktivní workshop, který pomáhá žákům lépe pochopit téma a upevnit schopnosti potřebné pro bezpečný pohyb v on-line prostředí.
- Realizace: II. Pololetí 2025-2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

6. ročník

Nový spolužák (Divadelta)

- Program zaměřen na prevenci šikany a xenofobního chování formou interaktivního divadla Fórum.
- Realizace: září 2025
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Tvoje cesta onlinem (Policie ČR)

- Program zaměřen na bezpečnost v digitálním prostředí. Kyberšikana, komunikace v digitálním prostoru.
- Realizace: II. pololetí 2025
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Adaptační pobyt 6.C

- Adaptační pobyt slouží k posílení vztahů mezi žáky a třídním kolektivem. Program proběhne v přírodě, kde žáci budou trávit čas společně, a jeho obsah i aktivity řídí především třídní učitel. Cílem je vytvořit přátelské prostředí, podpořit spolupráci ve skupině a usnadnit přechod žáků na druhý stupeň školy.
- Realizace: září 2025
- Odpovědní: Třídní učitelka

7. ročník

Wellbeing - zvládám své trápení (Jules a Jim, z. ú.)

- Program podporuje povědomí žáků o duševním zdraví a wellbeing. Cílem je naučit žáky, jak se starat o vlastní psychickou pohodu a jak zvládat stres či úzkost.
- Realizace: I.pololetí 2025-2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Základy trestní odpovědnosti, rizikové chování (Policie ČR)

- Program upozorňuje na činy, které mohou vést k trestnímu stíhání a odnětí svobody. Prevence se soustředí na rozvoj osobnosti a odpovědnosti, a to i v souvislosti s volnočasovými aktivitami, kde se mohou objevit různé závislosti.
- Realizace: II. pololetí 2025-2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Adaptační pobyt 7.C

- Adaptační pobyt slouží k posílení vztahů mezi žáky a třídním kolektivem. Program proběhne v přírodě, kde žáci budou trávit čas společně, a jeho obsah i aktivity řídí především třídní učitel. Cílem je vytvořit přátelské prostředí, podpořit spolupráci ve skupině a usnadnit přechod žáků na druhý stupeň školy.
- Realizace: září 2025
- Odpovědní: Třídní učitel

8. ročník

Vztahy, partnerství a sexualita (Jules a Jim, z.ú.)

- Záměrem programu je ukotvit oblast sexuality do kontextu partnerských vztahů a prevence sexuálně rizikového chování. Program umožní žákům získat v bezpečném prostředí odborně ověřené odpovědi na své otázky a kultivovat své pojetí intimity.
- Realizace: II. pololetí 2025 -2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Trestní odpovědnost (Policie ČR)

- Program seznamuje s nejčastějšími trestními činy u mladistvých, prevence se soustředí na rozvoj odpovědnosti za své chování.
- Realizace: II. pololetí 2025 -2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

9. ročník

Moje identita a hodnoty (Jules a Jim z.ú.,)

- Program k zamyšlení se nad směřováním svého života, vytváření funkčních vztahů. Pomáhá budovat pocit osobního úspěchu, a to skrze individuální reflexi vlastní identity.
- Realizace: II. pololetí 2025-2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Tvoje cesta načisto (Policie ČR)

- Cílem programu je vysvětlit trestněprávní odpovědnost v důsledku užívání návykových látek a posílit u mládeže právní vědomí, prohloubit diskusi o rizicích závislosti a zvýšit motivaci ke zdravému životnímu stylu a společenské odpovědnosti.
- Realizace: říjen-listopad 2025
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Aktivity pro pedagogy:

Superučitelka (Divadelta)

- Program je zaměřen na realitu a náročnost učitelské profese, jak pracovat s osobními hranicemi, jak relaxovat a další témata formou interaktivního divadla Fórum.
- Realizace: říjen 2025, leden 2026
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka).

Aktivity pro rodiče:

Rodičovské schůzky formou triád (učitel-rodíč-žák)

- Individuální konzultace zaměřené na zpětnou vazbu o vývoji žáků a doporučení týkající se prevence a podpory žáků.
- Realizace: Průběžně během školního roku
- Odpovědní: Třídní učitel(ka), výchovný poradce.

Rodičovská kavárna:

Digitální wellbeing (Linkin Sphere)

o Program pomáhá rodičům lépe porozumět digitálnímu světu dětí a efektivně s nimi komunikovat o jejich online aktivitách. Rodiče se naučí, jak nastavit hranice pro používání technologií, vyvážit online a offline čas a pochopit vliv digitálního prostředí na vývoj dětí. Jak nastavit zdravý přístup k digitálním technologiím pro celou rodinu.

- Realizace: prosinec 2025
- Odpovědní: Školní metodik prevence, třídní učitel(ka). .

Další programy pro rodiče a učitele budou doplněny a konkretizovány během školního roku na základě aktuálních potřeb a situace ve škole.

Evaluace

Evaluace Minimálního preventivního programu je klíčovým nástrojem pro posouzení efektivity jednotlivých aktivit, dosažení stanovených cílů a zlepšení budoucí prevence. Vyhodnocení se zaměřuje na všechny cílové skupiny – žáky, pedagogy a rodiče – a zahrnuje jak kvalitativní, tak kvantitativní hodnocení.

Kvalitativní hodnocení:

1. Žáci:

- Žáci po každé preventivní aktivitě dávají zpětnou vazbu buď ústně nebo písemnou formou, což umožňuje získávat bezprostředně zpětnou vazbu a vyhodnocovat ji.
- Individuální pohovory s žáky na krajních pozicích ve třídách (zjištěno např. pomocí sociometrie nebo sociomapování) budou poskytovat hlubší vhled do jejich potřeb a vnímání třídní atmosféry.
- Pravidelné třídnické hodiny slouží ke zpětné vazbě a reflexi aktuálních problémů ve třídě.

2. Pedagogové:

- Každý pedagog zapojený do preventivních programů vyplňuje zpětnou vazbu na program samotné organizaci i školnímu poradenskému pracovišti.
- Sebezkušenostní workshopy budou sloužit jako platforma pro rozvoj pedagogických dovedností v oblasti prevence.

3. Rodiče:

- Po každém semináři nebo preventivní aktivitě zaměřené na rodiče budou distribuovány zpětnovazební dotazníky, které budou obsahovat otázky o srozumitelnosti a relevanci poskytovaných informací.

Kvantitativní hodnocení:

1. Počet realizovaných aktivit:

- Každý preventivní program bude sledován z hlediska počtu realizovaných aktivit a počtu účastníků.

2. Účast na preventivních aktivitách:

- Pro každou cílovou skupinu (žáci, pedagogové, rodiče) bude sledována účast na jednotlivých aktivitách a vyhodnocována.

3. Výskyt rizikového chování:

- Data o výskytu rizikového chování (např. šikana, kyberšikana, užívání návykových látek) budou shromažďována prostřednictvím školního poradenského pracoviště, třídních učitelů a školních psychologek. Tyto údaje budou porovnávány s minulým školním rokem.

Závěrečné hodnocení:

Na konci školního roku bude zpracována závěrečná zpráva o implementaci a účinnosti Minimálního preventivního programu. Zpráva bude obsahovat:

- Shrnutí dosažených výsledků a cílů.
- Návrhy na vylepšení preventivních aktivit pro následující školní rok.
- Doporučení pro další kroky v oblasti prevence rizikového chování.

Přílohy

Příloha 1: Seznam kontaktů na členy školního poradenského pracoviště (ŠPP)

- **Vedoucí ŠPP a koordinátor inkluze:** Mgr. David Škvor (e-mail: david.skvor@zs-ohradni.cz, telefon: +420 261 109 555)
- **Výchovná poradkyně:** Mgr. Jana Klusová, (e-mail: jana.klusova@zs-ohradni.cz, +420
- **Školní metodička prevence:** Mgr. Pavla Skurovcová (e-mail: pavla.skurovcova@zs-ohradni.cz, +420 261 109 521
- **Školní psycholožka:** PaedDr. Mgr. Dagmar Borovičková (e-mail: dagmar.borovickova@zs-ohradni.cz, telefon: +420 261 109 534)
- **Školní psycholožka:** Mgr. Michaela Patzeltová, michaela.patzeltova@zs-ohradni.cz, +420 261 109 534)
- **Sociální pedagožka:** Mgr. Marie Chovanová (e-mail: marie.chovanova@zs-ohradni.cz, telefon: +420 261 109 526)

Příloha 2: Krizový plán školy

Postup při výskytu krizových situací souvisejících s rizikovým chováním:

- **První pomoc/intervence:**
 - Učitel přítomný na místě poskytuje první pomoc podle pokynů školení BOZP. Pokud je nutná další odborná pomoc, je volán školní zdravotník nebo záchranná služba.
 - Učitel, který situaci řeší, informuje vedení školy. Následně vedení kontaktuje rodiče, OSPOD, nebo Policii ČR, pokud je to potřeba.
- **Evidence:**
 - Každý incident je zapsán do školní dokumentace, včetně podrobností o události, reakcích a dalším postupu.
- **Prevence a následná opatření:** Plánování dalších kroků a preventivních opatření.
 - Na základě vyhodnocení situace v rámci ŠPP je navržena prevence, včetně individuální podpory žáků, školení učitelů, nebo třídních diskuzí.

Příloha 3: Přehled legislativních dokumentů

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon
- Metodický pokyn k prevenci rizikového chování čj. MSMT-21149/2016
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Strategie prevence kriminality 2023–2027
- Zákon č. 379/2005 Sb., o návykových látkách

Příloha 4: Monitorovací a evaluační nástroje

- **Dotazníky pro žáky:** Hodnocení programů prevence rizikového chování.
- **Dotazníky pro učitele:** Zpětná vazba na účinnost realizovaných aktivit.
- **Sociometrie a sociomapping:** Metodiky pro zjištění vztahů ve třídách.

Příloha 5: Nabídka volnočasových aktivit pro žáky

- Nabídka volnočasových aktivit pro žáky je k dispozici na webových stránkách školy: <https://www.zs-ohradni.cz/aktivity/krouzky/>

Příloha 6: Spolupráce s externími organizacemi

- **PPP (Pedagogicko-psychologická poradna):** Zajištění odborných konzultací.
- **Policie ČR a Městská policie:** Realizace preventivních besed i preventivních programů
- **Organizace Jules a Jim:** Prevence v oblasti rizikového chování.
- **Linkin Sphere, z. s.:** Technologie, informace a internet
- **Divadelta:** prevence rizikového chování prostřednictvím interaktivního divadla Fórum.